

SPIS TREŚCI

Wstęp – <i>Iwona Nurzyńska, Mirosław Drygas</i>	13
Rozdział 1. Wpływ WPR na rozwój gospodarczy regionów Polski	
– <i>Katarzyna Zawalińska</i>	15
1.1. Struktura i zróżnicowanie przestrzenne absorpcji funduszy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej	15
1.1.1. Dane i metodologia	17
1.1.2. Wsparcie dla rolnictwa i obszarów wiejskich w okresie 2004–2009	20
1.1.3. Wsparcie w ramach WPR w okresie 2007–2013	24
1.2. Efekty i oddziaływanie makroekonomiczne środków finansowych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej	27
1.2.1. Wpływ WPR z lat 2004–2009 na gospodarkę i województwa	28
1.2.2. Wpływ WPR z lat 2007–2013 na gospodarkę i województwa	32
Wnioski i rekomendacje	35
Rozdział 2. Społeczna kondycja polskiej wsi. Struktura, kapitały i społeczeństwo obywatelskie w I dekadzie XXI wieku – <i>Maria Halamska</i>	39
2.1. Struktura społeczno-zawodowa wsi	40
2.2. Dwa kapitały: ludzki i społeczny	46
2.3. „Familijno-egoistyczne” społeczeństwo obywatelskie?	50
2.4. Zamiast wniosków	53
Rozdział 3. System edukacji a aspiracje i kariery szkolne młodzieży wiejskiej	
– <i>między kontynuacją a zmianą</i> – <i>Jarosław Domański</i>	57
3.1. Zmiany w strukturze wykształcenia i aspiracjach dorosłych mieszkańców wsi	59
3.2. Aspiracje edukacyjne młodzieży wiejskiej	62
3.3. Zmiany w systemie edukacji	65
3.4. Kariery edukacyjne młodzieży wiejskiej – w poszukiwaniu specyfiki	71
Wnioski	77
Rozdział 4. Zatrudnienie i bezrobocie na wsi w latach 2006–2009 – <i>Izabella Frenkel</i>	81
4.1. Stan i struktura zatrudnienia	81
4.2. Stan i struktura bezrobocia	92
Podsumowanie i wnioski	100

Rozdział 5. Perspektywy przemian demograficznych i społeczno-zawodowych ludności wiejskiej i ich implikacje – <i>Monika Stanny</i>	103
5.1. Dynamika zmian demograficznych na wsi	104
5.2. Konsekwencje zmian strukturalnych – starzenie się społeczeństwa	108
5.3. Prognoza podaży pracy	111
5.4. Implikacje przewidywanych zmian demograficznych na wsi	116
5.4.1. Mobilność wahadłowa – w kierunku elastycznych zasobów pracy	118
5.4.2. Zapotrzebowanie na rynek usług społecznych. Wybrane elementy	120
Rekomendacje	122
Rozdział 6. Przemiany strukturalne w rolnictwie polskim – <i>Włodzimierz Dzun</i>	125
6.1. Zmiany w zasobach czynników produkcji i ich wzajemnych relacjach	125
6.1.1. Zasoby ziemi w rolnictwie	125
6.1.2. Zmiany w zasobach kapitałowych rolnictwa	127
6.1.2.1. Dynamika zmian w wyposażeniu rolnictwa w środki trwałe	127
6.1.2.2. Zmiany w nakładach na środki obrotowe w rolnictwie	128
6.1.3. Pracujący w rolnictwie	129
6.1.4. Zmiany w relacjach czynników produkcji	130
6.2. Główne tendencje przemian w liczbie i strukturze gospodarstw rolnych	131
6.2.1. Zmiany w liczbie gospodarstw rolnych	131
6.2.2. Przemiany w strukturze własnościowej i prawnoorganizacyjnej gospodarstw	133
6.2.3. Przemiany w strukturze obszarowej gospodarstw rolnych	137
6.2.3.1. Przemiany w strukturze obszarowej gospodarstw rolnych o obszarze 1 ha UR i więcej	137
6.3. Przemiany w poziomie i strukturze produkcji rolnej	141
6.3.1. Przemiany w poziomie i strukturze produkcji roślinnej	141
6.3.2. Przemiany w poziomie i strukturze produkcji zwierzęcej	142
6.3.3. Przemiany w poziomie i strukturze produkcji rolniczej ogółem	143
6.4. Przemiany w strukturze gospodarstw rolnych według celu i ukierunkowania produkcji rolnej oraz wielkości ekonomicznej	143
6.4.1. Zmiany w strukturze gospodarstw według celu produkcji	144
6.4.2. Zmiany w strukturze gospodarstw według ukierunkowania produkcji	145
6.4.3. Przemiany w strukturze gospodarstw według wielkości ekonomicznej	146
6.5. Zmiany w sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych	148
Podsumowanie	149
Rozdział 7. Zróżnicowanie przestrzenne obszarów wiejskich – <i>Andrzej Rosner</i>	155
7.1. Zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów wiejskich	157
7.2. Zmiany rozkładu przestrzennego zaludnienia wsi: obszary wyludniające się i skupiające ludność	163
7.3. Pożądane kierunki rozwoju obszarów wiejskich	171
Wnioski i rekomendacje	173

Rozdział 8. Problemy zagospodarowania przestrzeni wiejskiej – Krystian Heffner	175
8.1. Funkcje obszarów wiejskich a zagospodarowanie przestrzeni wsi	175
8.2. Diagnoza struktury przestrzennej obszarów wiejskich	179
8.3. Nowe procesy przestrzenne na obszarach wiejskich w warunkach integracji europejskiej	184
8.4. Koncepcje zmian i kierunki przekształceń przestrzeni wiejskiej w Polsce	188
Rozdział 9. Polityka rozwoju obszarów cennych przyrodniczo – Artur Bołtomiuk, Marek Kłodziński	195
9.1. Ochrona bioróżnorodności obszarów wiejskich w polityce UE	195
9.2. Prośrodowiskowe funkcje rolnictwa a produkcja dóbr publicznych	197
9.3. Pozarolnicza aktywność gospodarcza na obszarach wiejskich objętych Naturą 2000	201
9.4. Obszary cenne przyrodniczo – bariera czy szansa rozwoju	206
Wnioski i rekomendacje	210
Rozdział 10. Dziedzictwo kulturowe jako czynnik rozwoju obszarów wiejskich – Izabella Bukraba-Rylska	219
10.1. Od zasobu do kapitału kulturowego	220
10.2. Trzy rozumienia kultury	222
10.3. Lokalne zasoby kultury w świadomości mieszkańców i w lokalnej ofercie	224
10.4. Sposoby kapitalizowania zasobów kultury – w stronę przemysłów kultury	228
10.5. W stronę nowego modelu przedsiębiorczości	233
Wnioski	236
Rozdział 11. Perspektywy i kierunki zmian Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej po 2013 roku – Iwona Nurzyńska, Mirosław Drygas	239
Wstęp	239
11.1. Główne wątki dyskusji nad reformą WPR w latach 2007–2011	241
11.2. Przegląd funkcjonowania WPR (tzw. health check)	242
11.3. Pierwsze przymiarki do budżetu WPR na lata 2014–2020	244
11.3.1. Uwarunkowania reformy WPR	244
11.3.2. Stanowisko Polski w kwestii reformy WPR	246
11.3.3. Deklaracja grupy wiodących ekonomistów rolnych z 23 krajów UE	247
11.4. Komunikat Komisji Europejskiej na temat reformy WPR	256
11.4.1. Komunikat w sprawie projektu budżetu UE na lata 2014–2020	258
11.4.2. Główne wątki stanowiska Rządu RP w sprawie komunikatu Komisji „WPR do 2020...”	259
Zakończenie	261
Podsumowanie – Iwona Nurzyńska, Mirosław Drygas	263
Summary – Iwona Nurzyńska, Mirosław Drygas	273